

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

гр.Сунгурларе, обл.Бургас, ул."Георги Димитров" № 2
тел : 05571/5063;факс:5585;e-mail:kmetsungurlare@abv.bg

СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЧАСТ III

ОТ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПЛАНОВЕ, СЪГЛАСНО ЧЛ.9, АЛ.2 ОТ
ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

П Л А Н

за защита при ядрена или радиационна авария

**Сунгурларе
2025г.**

I. Цел на плана

1. Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от ядрена или радиационна авария чрез партньорство и по-добра координация. Укрепване на връзките и взаимодействието между институциите, ведомствата, организациите и др. участващи в защитата при земетресение на територията на община Сунгурларе.

2. Свеждане до минимум неблагоприятното въздействие на опасностите върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природна среда. Ангажираност на компетентните местни власти, териториалната администрация и териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт, службите за спешно реагиране, доставчиците на основни стоки и услуги, юридически лица, включително юридически лица с нестопанска цел и други, имащи отношение към намаляването на риска от ядрена или радиационна авария на територията на община Сунгурларе.

3. Създаване на способности за реагиране и възстановяване от природни и технологични бедствия. Насърчаване на съвместното планиране и действия за защита при ядрена или радиационна авария между отделните институции, ведомства и общности.

II. Обхват на плана

Планът за защита при ядрена или радиационна авария обхваща планиране на действията и задачите, които е необходимо да бъдат изпълнени от щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и частите на ЕСС, с цел ефективно реагиране и се отнася за територията на община Сунгурларе

III. Описание на ситуацията

Радиационна обстановка в община Сунгурларе би могла да възникне при:

- аварийна ситуация в АЕЦ “Козлодуй”, съпроводена с неконтролируемо изпускане на радиоактивни вещества в околната среда и с потенциално опасно облъчване на населението;
- трансграничен пренос на радиоактивни вещества при аварийна ситуация в АЕЦ, намираща се извън територията на страната;
- авария в обекти, използващи или съхраняващи източници на йонизиращи лъчения /ИЙЛ/;
- радиационна аварийна ситуация при транспортиране на свежо или отработено ядрено гориво, радиоактивни източници и материали или радиоактивни отпадъци;
- радиационна аварийна ситуация, свързана със злонамерено използване на ядрени и радиоактивни материали на обществени места и последващо радиоактивно замърсяване;
- инциденти с транспортни средства (автомобили, ж.п. вагони, плавателни средства и самолети), превозващи радиоактивни материали.

Населените места в община Сунгурларе се намират извън 30- километровата опасна зона за такъв тип замърсяване и от АЕЦ „Козлодуй“ и от друга АЕЦ извън страната.

При възникване на авария в АЕЦ „Козлодуй“, населените места от община Сунгурларе не са застрашени от попадане в зони с висока мощност на дозата на радиоактивно замърсяване, които могат да доведат до високи нива на еквивалентните дози (от 0,15 до 0,05 Sv). Същите не са застрашени и от попадане в зони на радиоактивно замърсяване с по - ниска мощност на дозата, която би могла да предизвика натрупване на еквивалентни дози от порядъка до 0,05 Sv.

В зависимост от вида и количеството на отделените радиоактивни продукти на ядреното делене, радиоактивното замърсяване може да продължи неопределено време. Ще се получи замърсяване на въздуха, водите и почвите, на селскостопанската продукция, на сградите и съоръженията.

Независимо от това, община Сунгурларе може да попадне под негативното въздействие при мощна ядрена авария не само в АЕЦ „Козлодуй“, но и в ядрена централа, извън територията на страната.

В резултат на радиоактивното замърсяване е възможно:

- многократно превишаване на естествения радиационен фон;
- вътрешно облъчване от вдишваните радиоактивни аерозоли и външно /при радиоактивно замърсяване на неувредена и увредена кожа/ на населението;
- замърсяване на почвата, селскостопанските култури, растителността, животните, водата, въздуха и храните.

Утежняване на радиационната обстановка и допълнителни замърсявания ще се получат при валежи. В този случай основното замърсяване ще бъде във водните басейни, подпочвените води, питейните водоизточници.

Създаването на обстановка на радиоактивно замърсяване налага:

- въвеждане на режим на поведение и действие на населението в условия на повишена радиация;
- организиране и провеждане на защитни мерки, насочени главно към предотвратяване или намаляване външното и вътрешно облъчване на населението;
- усилен режим на радиационно наблюдение;
- мониторинг на замърсяванията.

Последствия:

- Социални последствия – брой заболяли – няма данни, очаква се да има заболяли;
- Последствия за инфраструктурата – няма данни, не се очакват или малко вероятни;
- Икономически загуби – няма данни, очакват се загуби;
- Последствия за околната среда – няма данни, очакват се щети и разходи за възстановяване.

Създаването на обстановка на радиоактивно замърсяване налага:

- евакуация на населението извън зоната за контролиран достъп;
- дозиметричен контрол на напускащото население и техника зоната за сигурност;
- деконтаминация;
- организиране и провеждане на защитни мерки, насочени главно към предотвратяване или намаляване на външното и вътрешно облъчване на населението;
- усилен режим на радиационно наблюдение;
- мониторинг на замърсяванията.

IV. Приети условия за планиране, основани на описаните ситуации

1. Голям брой засегнати жители.
2. Замърсяване на околната среда.
3. Замърсяване вода, храни, въздух, растителност, животни и други жизненоважни за населението.
4. Изградените системи за радиационен мониторинг позволяват да се направи прогноза за радиоактивно замърсяване при радиационна аварийна ситуация.

V. Последователност на действията

1. Оперативна готовност.
 - 1.1. Предупреждение и оповестяване.

Изградената Единна национална автоматизирана система за радиологичен мониторинг в Република България / BULRaMo /, администрирана от ИАОС – МОСВ осигурява контрола на радиационното състояние на околната среда и своевременното взаимно информиране в случай на авария в АЕЦ или трансграничен пренос. Системата има изградени връзки с ГДПБЗН, МОСВ, АЯР, АЕЦ „Козлодуй“, районни центрове и международната организация EURODEP. Тя е развита и доведена до нивото на съвременна ефективно действаща комуникационно-информационна система.

Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда има за цел откриване на отклонения от допустимите стойности на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда – атмосферен въздух, води и почви и се осъществява чрез:

- автоматизирана система за on line наблюдение;
- лабораторно-аналитична дейност за off line наблюдение.

Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон се състои от 26 локални мониторингови станции, измерващи мощността на дозата. Станциите са разположени по цялата територия на страната, работят в непрекъснат режим и изпращат данни в централната станция в ИАОС.

Радиометричните измервания в условия на пробонабиране и последващи лабораторно-аналитични дейности се осъществяват в лабораториите за радиационни измервания в София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Плевен, Враца и Монтана. Информацията от лабораторните анализи под формата на протоколи и отчети постъпват в ИАОС на всяко тримесечие. Данните се събират, обработват и съхраняват в национална база данни, като за целта се използва специализиран софтуер.

Непрекъснат контрол на радиационния гама-фон на територията на страната се осъществява и със системата на ГДПБЗН-МВР чрез постове за радиационно наблюдение. Ежедневно в 05.00, 12.00 и 18.00 часа в 13 поста на територията на област Бургас /общините/ се измерва естествения радиационен фон с уреда РР-51 М, които периодично преминават градуировка.

Непрекъснатият и периодичен радиационен мониторинг осигурява актуална информация за държавните и местни органи на управление, с цел предприемане на своевременни защитни мерки, ранно предупреждение и оповестяване.

Дежурният в ОЦ на РДПБЗН - Бургас, оперативният дежурен в ОД МВР – Бургас, дежурните по областен и общински съвети за сигурност получават информация за аварийната ситуация и я обменят помежду си. Информацията се получава от НОЦ на ГДПБЗН при авария в АЕЦ и от НОЦ на ГДПБЗН, ЕЕНСП-112, свидетели и други при аварийна ситуация с ядрен материал или радиоактивен източник.

Компетентните съставни части на ЕСС, отговорни за изпълнение на дейностите при радиационна аварийна ситуация – РДПБЗН, ОД МВР, ЦСМП и БЧК, областния управител, кмета на общината, РЗИ, ОДБХ, РИОСВ, „В и К“ ЕАД-Бургас, привеждат в готовност силите и средствата за реагиране.

ОЦ на РДПБЗН оповестява областния и общинския щабове за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия, по заповед на областния управител, кмета на общината или директора на РДПБЗН.

При техническа неизправност на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване /НСРПО/, дежурният по областен съвет за сигурност оповестява личния състав на областния щаб по разпореждане на областния управител.

1.2. Време за привеждане в готовност.

Дежурните екипи на РДПБЗН, ОД МВР-Бургас, ЦСМП, „ВиК“ ЕАД-Бургас поддържат постоянна оперативна готовност и работят на непрекъснат сменен режим.

Времето за привеждане в готовност на останалите структури в работно време е Ч+30 минути, а в извън работно време Ч+60 минути.

1.3. Предупреждение и оповестяване на населението.

Предупреждението на населението в случай на авария в АЕЦ се извършва на национално ниво чрез националните медии.

Оповестяването на населението при заплахата от или възникване на радиационна аварийна ситуация се извършва чрез средствата за масово осведомяване или чрез озвучителните средства, монтирани на автомобилите на ОД МВР и РДПБЗН.

2. Обявяване на „бедствено положение“ и ред за активиране на плана.

Областният управител обявява със заповед за цялата или за част от територията на областта бедствено положение при условие, че се случва, случило се е или има опасност да се случи радиационна аварийна ситуация. С обявяването на бедственото положение се въвежда областния план за защита при бедствия.

Областният управител обявява бедствено положение и в случаи, когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси. Кмета на община Сунгурларе може да поиска от областния управител помощ и обявяване на „бедствено положение“ чрез оперативния център на РДПБЗН-Бургас. При активиране на областния план за защита при бедствия, управлението преминава на областно ниво. Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнатите територии продължава да изпълнява своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от областния управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

3. Изпълнение на защитни дейности.

Дейностите по защитата при радиационни аварийни ситуации и отговорните структури за изпълнението им са посочени в Таблица № 1 и са направени въз основа на

стандартните оперативни процедури /СОП/ по чл. 29, ал. 2, т.2 от ЗЗБ „Координиране на структурите от ЕСС при ядренни и радиационни аварии“.

Таблица № 1

Функции/задачи	Отговорни структури
Първоначална оценка на радиационната обстановка	РДПБЗН, РЗИ, РИОСВ, ОДБХ, „В и К“ ЕАД
Радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ / почва, вода, храна, селскостопанска продукция и други /	РЗИ, РИОСВ, ОДБХ, РДПБЗН, „В и К“ ЕАД
Прилагане на защитни мерки за населението	Областен управител, кмет на община, РЗИ, РИОСВ, ОДБХ, „В и К“ ЕАД, ОД МВР, РДПБЗН
Осигуряване на обществения ред и сигурност	ОД МВР
Организация за безопасното управление на радиоактивните отпадъци	РДПБЗН, ОД МВР, Областна администрация, кмет на община, съгласувано с АЯР

3.1. Първоначалната оценка на радиационната обстановка се извършва чрез:

- въвеждане на усилен режим на радиационно наблюдение по постове за радиационно наблюдение;
- организиране вземането на проби от храни, почви, води и фуражи и изготвянето на анализи и заключения;
- привеждане в готовност на резервните екипи за радиационно наблюдение в допълнително определени райони от областта / в планинските райони се очаква мощността на еквивалентната доза да е по-висока в сравнение с равнинните /;
- създаване на постоянни връзки с лабораториите за изготвяне на анализи и заключения на взетите проби.

3.2. Прилагане на защитни мерки за населението за ограничаване на въздействието от радиационно замърсяване.

3.3. Използване на индивидуални средства за защита

Съгласно чл. 13 от ЗЗБ и Наредбата за реда за създаване, съхраняване, обновяване, поддържане, предоставяне и отчитане на запасите от индивидуални средства за защита:

- кмета на общината осигурява необходимите индивидуални средства за защита за децата и учащите се в детските градини и училищата, за служителите и работниците от общинската администрация и за другите структури, финансирани от общинския бюджет, както и за неработещата част от населението;
- органите на изпълнителната власт осигуряват необходимите индивидуални средства за защита на работниците и служителите от съответната администрация;
- управителните органи на търговските дружества и едноличните търговци осигуряват необходимите индивидуални средства за защита на работниците и служителите си.

3.4. Йодна профилактика на населението.

Йодната профилактика на населението не се прилага самоволно и без изрично указание за това от Министерството на здравеопазването.

Съгласно чл. 13 от ЗЗБ и Наредбата за реда за създаване, съхраняване, обновяване, поддържане, предоставяне и отчитане на запасите от индивидуални средства за защита, индивидуалните средства за йодна профилактика се планират, закупуват, подновяват и предоставят в собственост на общините от МВР.

3.5. Въвеждане на ограничения и/или забрани като:

- провеждане на масови мероприятия на открито;
- движението на лични моторни превозни средства;
- консумацията на хранителни продукти, замърсени с радиоактивни вещества;
- продажбата на хранителни продукти и зеленчуци на открити места и непреминали радиационен контрол;
- къпането в открити водоеми, плавни басейни и други.

3.6. Укриването на населението /извън скривалищата/ може да се извърши в приспособени за целта помещения от жилищния или стопанския сектор. Използването на последните като укрития се осъществява след следната предварителна подготовка:

- плътнo затваряне на прозорците, вратите и другите външни отвори;
- допълнително уплътняване и херметизиране чрез облепване на рамките на прозорците и вратите с хартиени и пластмасови лепенки или чрез други изолационни материали;
- изключване на вентилационните системи и комини;
- при необходимост от проветряване на помещенията /при продължителен престой/ на вентилационните отвори /вратите/ се поставят овлажнени филтриращи завеси или памучен плат.

3.7. Херметизация на производствените помещения на предприятията от хранително-вкусовата промишленост и въвеждане на непрекъснат радиационен контрол на постъпващите суровини и готовата продукция.

3.8. Херметизация на местните водоизточници.

3.9. Често измиване или оросяване с вода на улиците и тротоарите.

3.10. Осигуряване на обществения ред и сигурност:

- охрана на обществения ред, на частната и публичната собственост;
- контрол на въведените забрани.

4.Изпълнение на дейности по възстановяване и подпомагане.

4.1.Оценка на първоначалните нужди и щетите.

За изпълнение на дейностите по възстановяване и подпомагане е необходима оценка на първоначалните нужди и щетите:

- подслоняване / настаняване;
- състояние на общността – включващо както степента на персоналните загуби на собственост, така и нивото на прекъсване на социалните функции;
- инфраструктура – услуги като електричество, вода, транспорт и др.;
- здравеопазване;
- поражения за икономиката – прекъсване на нормалната стопанска дейност;
- околна среда – оценка на безопасността и статуса.

Оценката се извършва на база събрана информация от ръководителя на операциите в процеса на реагирането, дежурния в ОЦ на РДПБЗН, оперативния дежурен на ОД МВР,

дежурните по областен и общински съвети за сигурност, членовете на щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия, проверени сигнали от населението, подадени на ЕЕНСП 112, комисии за оценка на щетите и др.

Организирането и координирането на дейността се осъществява от ресорния заместник областен управител, ресорния зам. кмет, подпомаган от група от представители на областната администрация, общинската администрация, РДПБЗН-Бургас, ОД МВР и ОДСП. Допълнително към групата ще бъдат включени представители на РЗИ, ОДБХ и РИОСВ.

4.2. Дейности по възстановяване и подпомагане.

Дейностите по възстановяване и подпомагане при радиационна аварийна ситуация и отговорните структури за изпълнението им са посочени в Таблица № 2 и са направени въз основа на стандартните оперативни процедури по чл. 29, ал. 2, т.2 от ЗЗБ „Координиране на структурите от ЕСС при ядрени и радиационни аварии“.

Таблица № 2

Функции/задачи	Отговорни структури
Настояване на население, останало без подслон в резервен сграден фонд	Кмет на община, кметове на кметства
Осигуряване на палатки, фургони и сглобяеми къщи за останалите без подслон.	Обл.А, РДПБЗН, БЧК, кмет на община, кметове на кметства
Осигуряване на сграден фонд за държавни структури, включително за щабове за изпълнение на съответния план за защита при бедствия.	Обл.А, кмет на община, кметове на кметства
Осигуряване на продукти от първа необходимост, лекарства и осигуряване на питейна вода от херметизирани водоизточници.	Обл.А, кмет на община, кметове на кметства, РЗИ, БЧК, ДСП, „В и К“
Отстраняване на аварии по преноса и снабдяването с ел. енергия и горива.	Електроразпределителни дружества, „ВиК“, кмет на община, кметове на кметства
Отстраняване на аварии по комунално-битовите мрежи.	Обл.А, кмет на община, кметове на кметства
Деактивация на помещения, сгради и участъци, замърсени с радиоактивни вещества.	РДПБЗН, РЗИ
Организация на безопасното управление на радиоактивните отпадъци: -осигуряване на подходящи места за безопасно временно съхранение на радиоактивните източници и материали, заразени храни, растения, фуражи, иззети силно замърсени почви и други.	РДПБЗН, ОД МВР, Обл.А, кмет на община, съгласувано с АЯР
Раздаване на помощи на пострадалото население.	БЧК, кмет на община, ДСП
Оказване на психологична помощ и психосоциална	БЧК, ОД МВР

Съгласно чл.55 от ЗЗБ, подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите /засегнатите/ лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от кмета на общината и включва: изхранване и временно настаняване на пострадалите /засегнатите/ лица и животни, раздаване на облекло и битово имущество.

Определянето на места за настаняване на пострадалите /засегнатите/ лица и неотложната помощ се извършва съгласно общинския план за защита при бедствия.

При необходимост и по заявки/искания на кмета на общината чрез областния управител се предоставят фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки от централните и териториални органи на изпълнителната власт, юридически и физически лица.

Възстановителната помощ се предоставя на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от земетресението, ако лицата отговарят на критерии, определени в правилника по чл.54, ал.6 от ЗЗБ, наличието на които се установява въз основа на анкета от органите на Агенцията за социално подпомагане. Възстановителната помощ се предоставя при условия и по ред, определени с правилника на посочените по-горе чл. и ал. от ЗЗБ и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.

Предоставянето на възстановителна помощ на пострадали /засегнати/ от бедствието лица се организира от кмета на общината в съответствие с изискването на ЗЗБ и общинския план за защита при бедствия.

Неотложните възстановителни работи след бедствие за обектите, общинска собственост, се организират от кмета на общината, а за обектите, държавна собственост-от областния управител и териториалните структури на министерства и ведомства.

Щабът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия, на база направената оценка на щетите по т. 4.1. от раздела, предлага решения за възстановяване на жизнено важни услуги за населението.

Приемането и обобщаването на заявки/искания от кмета на общината за външно подпомагане по реагирането и възстановяването се координират от експерт ОМП в община Сунгурларе, подпомаган от група от представители на областна администрация, БЧК и Дирекция „Социално подпомагане“.

Заявките се приемат чрез деловодството на общинската администрация, електронната поща и дежурен по Общ.СС.

Организирането и съхранението на дарения и помощи се извършва от областната структура на БЧК. Разпределението, раздаването и отчитане на даренията и помощите се организира и ръководи от Директора на дирекция „Специализирана администрация“ в община Сунгурларе, подпомаган от група от представители областната администрация, БЧК и Дирекция „Социално подпомагане“.

VI. Организация, ръководство и координация на дейностите при земетресение

Областният управител организира и ръководи защитата при радиационна аварийна ситуация в областта Създава със заповед щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и с общинските щабове.

Щабът за изпълнение на Областния ПЗБ извършва следните дейности:

- анализ и оценка на обстановката;

- предлага за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от аварията и за подпомагане на засегнатото население;

- осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на последствията;

- информира населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;

- докладва за хода на провежданите защитни мероприятия.

Взаимодействието и координацията между частите на ЕСС, участващи в изпълнение на дейностите при радиационна аварийна ситуация се извършва от ръководител на операциите, който притежава необходимата експертиза и опит. Такъв може да бъде представител на РДПБЗН, РЗИ или РИОСВ при авария в АЕЦ и представител на ОД МВР или ТДНС при авария, свързана с нелегален трафик на ядрен материал или терористичен акт.

Ръководителят на операциите се определя със заповед на областния управител.

Ръководителят на операциите организира и контролира изпълнението на одобрените решения на щаба за изпълнение на Областния ПЗБ. При провеждане на спасителни и неотложни аварийно възстановителни работи има право да:

- забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;

- нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;

- разпорежи незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях, с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;

- поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;

- създаде щаб на ръководителя на операцията с представители на участващите екипи от ЕСС;

- раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

Със своя заповед, областния управител може да определи за ръководителя на операциите отговорници за различни подпомагащи го позиции. Също така, в зависимост от мащабите на радиационната аварийна ситуация, областния управител може да възложи на членове на щаба изпълнението на определени функции по планиране и логистика.

VII. Събиране и обмен на информация за засегнатите райони

Дежурният в ОЦ на РДПБЗН - Бургас, оперативният дежурен в ОД МВР – Бургас, дежурните по областен и общински съвети за сигурност приемат и оценяват информацията за аварийната ситуация, пострадалите и щетите и я обменят помежду си.

На всеки 30 минути или 1 час я обобщават и предават на групата по т.4.1. от раздел V, в зависимост от мащаба на аварията. В процеса на ликвидиране на последствията, времето за предаване на информацията може да се увеличава.

Предаването на информацията на национално ниво се извършва съгласно стандартните оперативни процедури /СОП/ по чл. 29, ал. 2, т.2 от ЗЗБ „Координиране на структурите от ЕСС при ядрени и радиационни аварии“.

VIII. Организация на комуникациите в областта

Наличните средства и възможности за комуникация в областта са директните телефонни връзки, мобилните телефонни връзки, радио връзки и интернет.

Съгласно чл. 30 от ЗЗБ, предприятията, осъществяващи електронни съобщения са длъжни да съдействат на МВР, както и на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 за осъществяване на комуникациите при бедствия.

Средствата за комуникация на отговорните органи и техните длъжностни лица, изпълняващи дейностите, заложи в плана за защита при ядрени и радиационни аварии са изведени в отделно приложение.